

سخن ماه:

دکتر امیرحوشنگ امینی

ظرفیت های خالی واحدهای تولیدی

(اتلاف سرمایه و سد راه توسعه)

پیش از ورود به اصل این گفتار کوتاه که در واقع ضرورت استفاده از ظرفیت های خالی واحدهای تولیدی موجود اعم از فعال، نیمه فعال و در دست احداث، تعطیل یا در حال تکمیل است، به نظر می رسد مرور حتما کوتاه چگونگی ایجاد ظرفیت های خالی سرسام آور واحدهای تولیدی که از نمادهای اقدامات چهار دهه اخیر می باشد نه تنها خالی از فایده نخواهد بود، بلکه به جرئت از اهمیت ویژه برخوردار است.

بنابراین با مرور چگونگی روند ایجاد ظرفیت های خالی واحدهای تولیدی موجود ملاحظه می شود که در نخستین سال های برقراری نظام اقتصادی متمرکز و دستوری دولتی، کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور فارغ از هرگونه آگاهی از کم و کیف انواع کالاهای مورد نیاز مصرف داخلی و صادرات از یک سو، نا آشنا یا کم آشنا بودن با اصول و مبانی اقتصاد سیاسی در معنای دانش اداره امور اقتصادی جامعه و فقدان یا کمبود تجربه و مدیریت مورد نیاز در این زمینه از سوی دیگر، بارواج شعار خود کفائی، نخست با اجرای طرح ایجاد واحدهای تولیدی زود بازده ناموفق که صرف نظر از مشخص نبودن سرنوشت بخشی از سرمایه های تخصیص یافته به آن، بدون توجه به ضرورت مکان یابی سنجیده و منطبق با ضوابط آمایش سرزمین و حفاظت محیط زیست منجر به ایجاد تعداد زیادی واحدهای تولیدی شده که باتوجه به سوء مدیریت و عدم موفقیت ادامه نیافت. اما همزمان ایجاد واحدهای تولیدی، مشروط به اخذ موافقت اصولی شد که آن هم پس از گذشت چندین سال به لحاظ همراه شدن با فساد گسترده، نظام صدور موافقت های اصولی و با پی بردن به تالی فاسدهای آن بعد از چندسال ادامه صدور آن متوقف شد. هرچند ایجاد واحدهای جدید همچنان براساس ضوابطی جدید بدون توجه به کم و کیف ظرفیت های مورد نیاز و مکان یابی سنجیده ادامه

خبرنامه شماره 143 ویژه دی ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

یافت و همچنان ادامه دارد. رویدادی که منجر به ظرفیت های خالی موجود و زمین گیر شدن سرمایه های عمومی و خصوصی کلان شده است.

اکنون با نگاهی به ظرفیت های اجرایی واحدهای تولیدی برپا، در کلیه زمینه های تولیدی، اعم از صنایع غذایی، نساجی، حمل و نقل گرفته تا صنایع کانی و نفت و گاز و پتروشیمی از یک سو، ظرفیت های اجرائی تولیدی مورد نیاز کشور از سوی دیگر ملاحظه می شود که بیشترین واحدهای تولیدی کشور در مجموع با ظرفیت های خالی دست بگریبانند. در چنین شرایطی کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور بی توجه به ظرفیت های اجرایی مورد نیاز کشور همچنان مبادرت به صدور مجوزهای ایجاد ظرفیت های اجرایی جدید می کنند، اقدامی که جز تخریب اقتصاد کشور و به بیان روشن تر پیامدی جز اتلاف منابع مالی و گسترش زمینه فساد فراگیر و همه جانبه و مانع فراراه توسعه اقتصادی کشور حاصلی در پی ندارد.

ازاین رو صرف نظر از اینکه صاحبان سرمایه مایل به سرمایه گذاری باید به جای ایجاد واحدهای تولیدی جدید از ظرفیت های خالی واحدهای تولیدی استفاده کنند، زیر هم سریعتر و هم از سود بری بیشتری از سرمایه خود برخوردار خواهند شد.

روشن است که در این صورت کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور باید براساس قانون مادام که ظرفیت های خالی دست کم تا هشتاد درصد مورد استفاده قرار نگرفته از صدور مجوز ایجاد واحدهای جدید در کلیه زمینه ها منع شوند.

دوره ای که باید براساس الگویی متناسب با آمایش سرزمین و محیط زیست همراه با مکان یابی مناسب برای زراعت و باغداری نسبت به تعطیل یا جابجائی واحدهائی که مغایر با ضوابط آمایشی و حفاظت محیط زیست ایجاد شده اقدام شود.

پایان سخن، ضمن منع دولت از هرگونه سرمایه گذاری مستقیم یا مشارکت در سرمایه گذاری برای ایجاد واحدهای تولیدی جدید، توصیه می شود کارگزاران اداره امور اقتصادی کشور، به ویژه دستگاه های صادر کننده مجوز ایجاد واحدهای تولیدی، صاحبان سرمایه مایل به سرمایه گذاری در زمینه های تولیدی اعم از شرکت های خصولتی، تعاونی و بخش خصوصی را با توجه به مزیت های استفاده از ظرفیت های خالی واحدهای تولیدی موجود مورد هدایت و راهنمایی قرار دهند.

* * * * *

خبرنامه شماره 143 ویژه دی ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

نامه وارده و پرسش درباره :

باز پرداخت ارز حاصل از صادرات با واردات شمش طلا؟

پرسش ارائه شده، پرسشی روشن و مشخص و عین عنوان مورد اشاره در بالاست، بنابراین :
اینکه ارز حاصل از صدور کالا باید تا دینار آخر آن در موعد مقرر و به نرخ زمان صادرات و نه نرخ روز به خزانه واریز شود، به نظر می رسد اکنون بیش از هر زمان برای همگان آشکار و اظهر من الشمس شده باشد.

نکته در خور توجه اینکه پرسش ارائه شده، براساس خبر منتشره در اخبار آمده است که: صادر کنندگان کالا می توانند، تعهد ارزی حاصل از صادرات خود را به صورت واردات شمش طلا انجام دهند. تا اینجای کار می توان گفت به علت تحریم ها و مشکل یا نبود امکان انتقال ارز، صادرکنندگان کالا مخیر شده اند تعهد ارزی خود را از این طریق انجام دهند، که اصولا مانعی هم ندارد اما باید توجه داشت که این بدان معنا نیست که آنان می توانند شمش طلای وارده را به نرخ روز با خزانه محاسبه کنند. بلکه صادرکنندگان کالا، بر اساس اصول علمی و حسابداری موظفند تعهد ارزی خود را با پرداخت معادل شمش طلا به نرخ زمان صادرات کالا به خزانه انجام دهند و نه جز این. زیرا در غیر این صورت، این اقدام به درستی ترفندی برای فرار از انجام کامل تعهد ارزی صادرکننده و به زیان خزانه خواهد بود.

اخبار کوتاه اتاق های بازرگانی

اخبار کوتاه اقتصادی ایران

اخبار کوتاه اقتصادی جهان

اخبار کوتاه اتاق مشترک ایران و انگلیس

برگزاری جلسه ماهانه هیات مدیره اتاق مشترک ایران و انگلیس

دویست و سی و دومین جلسه ماهانه هیات مدیره اتاق مشترک ایران و انگلیس راس ساعت ۱۵ سه شنبه ۶ دی ماه با مشارکت آقایان: دکتر امیرهوشنگ امینی، جعفر ذره بینی، دکتر علیمردان شیبانی، مهندس جمال رازقی جهرمی، امین مقدم و دکتر سعید ملکی و خانم احتشامی نیا، دبیرکل اتاق، تشکیل و برگزار شد. در این جلسه آقای دکتر عالیپور که در سفر چین بودند حضور نیافته بودند.

خبرنامه شماره 143 ویژه دی ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

در این جلسه بعد از تبادل اخبار که کمابیش در محور لایحه بودجه سال آتی کل کشور و لایحه مالیاتی و کمبود نیروی انسانی دور می زد، گزارش کارکرد دبیرخانه در آذر ماه توسط خانم احتشامی نیا، دبیر کل اتاق، به ویژه در مورد تدارک برگزاری دیدار آزاد اعضا در کیش به تفصیل ارائه شد.

در مورد بند ۵ دستور جلسه به علت عدم حضور دکتر عالی پور در جلسه، بحث مربوط به برنامه همایش به جلسه آینده موکول شد.

درمورد تاریخ برگزاری مراسم شام سالانه اتاق ضمن پیشنهاد و موافقت اعضا حاضر در جلسه به پرداخت ده الی پانزده میلیون تومان به عنوان کمک به برگزاری مراسم شام سالانه اتاق، یکشنبه ۱۵ دیماه تعیین شد.

در پی آقای امین مقدم گزارشی را که در مورد واردات و صادرات تولیدات نساجی کشور و با ارقام مربوط به سایر کشورها، از جمله بریتانیا آماده کرده بودند به جلسه ارائه دادند. جلسه راس ساعت ۱۷ پایان پذیرفت.

برگزاری جلسه ماهانه کمیسیون های تخصصی اتاق مشترک

کمیسیون بازرگانی، تجارت و تحول مدیریت دیجیتال و هوشمند سازی: برگزاری جلسه ماهانه دیماه این کمیسیون به علت پیشامدی غیر مترقبه به هفته بعد موکول شد.

کمیسیون گردشگری، محیط زیست و برنامه ریزی شهری و ساختمان: جلسه ماهانه این کمیسیون در دیماه سال جاری راس ساعت ۱۶ دوشنبه چهارم دیماه با مشارکت آقایان محمدرضا قائدی، سعیدالوند، علی اکبر خدابخشی، محمدسعید ضرابیان، فرشید بندی، احمد سکوند، میثم گواهی، آرمان احمدی کارشناس دبیرخانه اتاق مشترک و دکتر امینی رئیس اتاق تشکیل و برگزار شد. در این جلسه بعد از تبادل اخبار درباره گردشگری بین المللی و مسائل زیست محیطی و فرآیند صدور ویزا از سوی کنسولگری های انگلیس به ویژه در مورد ایرانیان به ضرورت همکاری با بخش گردشگری میراث فرهنگی اشاره و قرار شد برای دعوت از نماینده معاونت گردشگری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به طور رسمی با مسئولان مربوط اقدام شود. در ضمن قرار شد فراخوان لازم در مورد بازدید از نمایشگاه گردشگری لندن برای اعضا مایل به همراه شدن با هیاتی که قرار است در ماه اردیبهشت (ماه می) عازم لندن شود با ذکر ترجیحا دارندگان ویزا نظرخواهی شود. در پایان آقای سکوند در مورد اقداماتی که درباره برگزاری گردهمائی آزاد اعضا در کیش معمول گشته به

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

تفصیل گزارش مربوط را ارائه و اظهار داشت قرار است هیات در صورت امکان از منطقه آزاد کیش نیز بازدید و با مسئولین مربوط دیدار داشته باشد. جلسه راس ساعت ۱۸ پایان یافت.

کمیسیون نفت و گاز و پتروشیمی: جلسه ماهانه دیمه سال جاری این کمیسیون راس ساعت ۱۶ سه شنبه دوازدهم ماه با مشارکت آقایان: سرمدی، نوروزی، حاجی حسینلو، غلامزاده و احمدی کارشناس دبیرخانه اتاق مشترک به صورت مجازی تشکیل و برگزار شد.

ابتدا اخبار اقتصادی مبادله و اعضاء در مورد عدم پرداخت از سوی دولت گله داشتند. درخصوص خرید مواد اولیه بورس اوراق بهادار اعضاء برای رفع هرج و مرج حاکم در بازار بورس خواهان حمایت دولت شدند. در پایان جلسه دوباره موضوع کمبود نیروی انسانی مورد نیاز بخش نفت و گاز و پتروشیمی به تفصیل بحث و گفتگو و قرار شد درباره برگزاری نمایشگاه Subsea expo Aberdeen که در ماه فوریه در ابردین برگزار خواهد شد برای حضور در این نمایشگاه از اعضاء نظر خواهی و نتیجه در جلسه آتی منعکس شود. جلسه در ساعت ۱۷:۱۰ پایان پذیرفت.

کمیسیون غذا، دارو، آرایشی، بهداشتی و سلامت: جلسه ماهانه دیمه این کمیسیون راس ساعت ۱۶ یکشنبه سوم دیمه با مشارکت: خانم مژده رضا نیا، آقایان عطاله میرمعینی، علیرضا مناقبی، محمدعلی موثقی، آرمان احمدی گوهری کارشناس و نماینده دبیرخانه اتاق مشترک، تشکیل و برگزار شد. در این جلسه دکتر سعید ملکی که در سفر عمان به سر می بردند حضور نیافته بودند.

در این جلسه بعد از مبادله اخبار در زمینه های گوناگون اقتصادی جاری با توجه به اینکه قرار است هیاتی در فروردین ماه برای بازدید از نمایشگاه و دیدار با اعضاء اتاق بازرگانی بریتانیا و ایران، عازم لندن شود قرار شد فهرست اشخاصی که مایل به همراه شدن با این هیات می باشند در جلسه آینده اعلام اسامی اعلام شود .

جلسه راس ساعت ۱۸ پایان یافت.

برگزاری گردهمایی دیدار آزاد اعضا در کیش

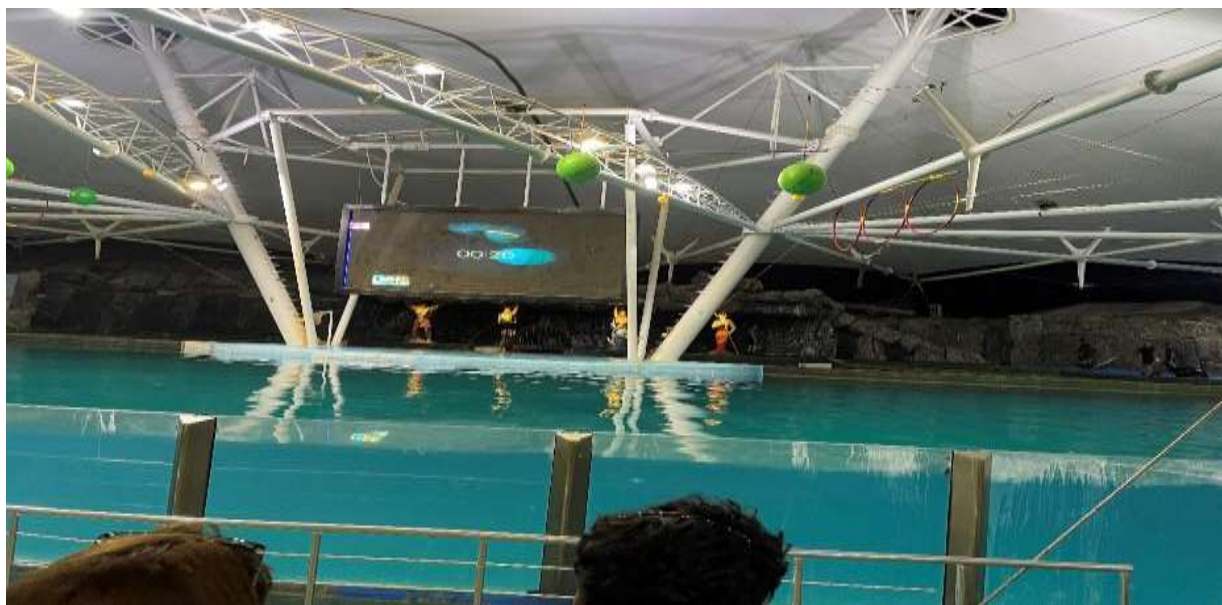

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه و مقاله وارده

در اجرای برنامه برگزاری گردهمایی دیدار آزاد اعضاء که از جمله برنامه های اجرائی سال جاری اتاق امشترک ایران و انگلیس می باشد و در آغاز بنا بود در ارومیه برگزار شود، اما به لحاظ مشکلات حمل و نقل هوائی، در ارومیه برگزار نشد، از این رو بنابه تصمیم قرار شد این گردهمایی در کیش برگزار شود. لذا کیش به عنوان محل برگزاری این گردهمایی و از آغاز تدارک انجام آن عهده آقای احمد سکوند دبیر کمیسیون گردشگری، محیط زیست و برنامه ریزی شهری و ساختمان واگذار شد که به نحو در خور تقدیر انجام پذیرفت و شرح برگزاری آن، در حد امکان و به سخن کوتاه در پی از نظر خواهد گذشت.

در این گردهمایی که با مشارکت اکثریت اعضاء هیات مدیره اتاق مشترک و در واقع شانزده عضو، همراه با همسرانشان و در جمع ۲۲ نفر برگزار شد، هیات راس ساعت ده صبح روز ۲۰ دیماه در فرودگاه مهرآباد حضور پیدا کرد و ساعت ۱۱ و ۱۵ دقیقه با شرکت هوائی زاگرس تهران را به قصد کیش ترک کرد، و طبق برنامه ساعت ۱۳ و ۳۰ وارد کیش شد، سپس با وسیله از پیش آماده در ترمینال جدید فرودگاه عازم هتل داریوش محل اقامت اعضاء هیات شد.

هیات پس از استقرار در هتل و گشتی کوتاه در میکا مال که جدیدترین و بزرگترین مال کیش است، برای پس از صرف عصرانه در میکا مال با وسیله نقلیه از پیش آماده، و انتخاب تور "دولفیناریوم" پس از گشتی در پارک بسیار جالب پرندگان و خزندگان راهی مرکز برگزاری کلاسیک شو، شامل برنامه های شعبده بازی، آکروبات همراه با موزیک زنده و... شد. پس از آن برای بازدید از نمایش دلفینها راهی دولفیناریوم شد و در آنجا به تماشای نمایش جالب دلفین ها نشست که به مدت بیش از یک ساعت به طول انجامید.

پس از پایان نمایش دلفین ها، هیات با استفاده از وسیله نقلیه در اختیار برای صرف شام عازم رستوران میرمهنا شد و تا پاسی از شب در آنجا به صرف شام به سر برد.

سپس هیات حدود ساعت ۲۳ رستوران را ترک کرد و برای استراحت عازم هتل شد.

صبح روز بعد (پنج شنبه) از ساعت ۷ و ۳۰ دقیقه، اعضای هیات یکی پس از دیگری برای صرف صبحانه درسالن صرف صبحانه حضور یافتند. این حضور در مواردی تا ساعت ۱۰ به طول انجامید.

در نظر بود پس از آن از محل منطقه آزاد کیش بازدید به عمل آید که متأسفانه به علت عدم تمایل مسئولان مربوط که به نظر شخص دکتر امینی رئیس هیات که مسئولیت طرح ایجاد مرکز جهانگردی کیش را از آغاز برعهده داشته است، و از کیش به عنوان سرمایه بسیار گران بهای ملی کشور یاد کرد، اظهار داشت کیش با وجود غیر قابل قیاس بودن با مراکز تفریحی کشورهای همسایه در رقابت با مراکز گذران اوقات فراغت با آنها از لحاظ اداری به ویژه قیمت های متعادل و قابل رقابت ازجمله ترکیه، از هر نظر بسیار ناتوان است و دلیل آن هم خالی بودن چشمگیر ظرفیت های پذیرائی تاسیسات اقامتی و مشکل رزرو بلیط هواپیما به آن می باشد که به نظر من ناشی از ناتوانی کارگزاران و مسئولان اداره امور منطقه آزاد کیش می باشد.

دلیل این ادعا بنابه اشاره مجدد خالی بودن ظرفیت های موجود و نظر مسافران راهی ترکیه مبنی بر اینکه رفتن به ترکیه از هر نظر بیشتر مقرون به صرفه است دریافت.

به هر روی پس از صرف صبحانه گروهی به گشت و گذار در کیش رفتند و گروهی نیز به اتفاق از کاخ در حال مرمت "مرجان" توسط شرکت فورسمنت متعلق به آقای مهندس محمد سعید ضرابیان، از اعضای قدیمی اتاق رفتند.

هیات راس ساعت ۱۲ برای صرف ناهار از جلوی هتل داریوش عازم رستوران "هواری" شد که از رستوران های بنام کیش است. بعد از صرف ناهار هیات با استفاده از تور مخصوص "گشت جزیره کیش" از شهر زیر زمینی معروف به کاریز، خانه بومیان، کشتی یونانی مستقر در ساحل کیش، ساحل ترنج، ساحل نارگیل و... که حدود بیش از چند ساعت به طول انجامید بازدید به عمل آورد و در بازدید از کشتی یونانی فرونشست بسیار زیبای خورشید در دریا را نیز تجربه کرد .

لازم به یادآوریست که در شهر زیرزمینی کاریز که حدود ده سال پیش توسط یک ایرانی ساکن آلمان و با سرمایه شخصی در محل کاریز کهن کیش برپا شده است پس از استراحتی کوتاه، همراه با صرف چای و نوای تار تارنواز ویژه شهر زیرزمینی، هیات راه برگشت در پیش گرفت. گروهی به هتل بازگشتند و گروهی راهی بازار و مال های کیش شدند.

بنا به قرار قبلی، اعضای هیات به استثنای سه چهار نفر، ساعت ۲۱:۳۰ برای صرف شام در فود کورت بسیار جالب کیامال حضور یافتند. گروهی ساعت ۲۲ عازم هتل شدند و گروهی نیز رهسپار ساحل مرجانی کیش و آتش بازی در آنجا شدند.

صبح جمعه هیات بنابه روال پس از صرف صبحانه و گشت و گذار در ساحل و صرف قهوه و گفت و گو در کافه های رو به ساحل هتل ساعت ۱۲ عازم فرودگاه شد و ساعت ۱۴ با خاطره خوش از این سفر به یاد ماندنی و نزدیک تر شدن هرچه بیشتر اعضای اتاق با یک دیگر و تشکر از زحمات احمد سکوند در راه بری گردهمائی موصوف کیش را به قصد تهران ترک کرد.

اطلاعیه

در باره:

برگزاری مراسم مهمانی شام سالانه اتاق مشترک

براساس روال معمول و تایید هیات مدیره اتاق مشترک بازرگانی ایران و بریتانیا، مراسم مهمانی شام سالانه اتاق ایران و بریتانیا در سال جاری، یکشنبه پانزدهم بهمن ماه در سالن آپادانای هتل اسپیناس خلیج فارس واقع در بلوار کشاورز، با حضور کلیه مهمانان داخلی و خارجی مدعو برگزار خواهد شد.

دبیرخانه اتاق مشترک

اخبار کوتاه اقتصادی ایران

پس از ماه‌ها خشکسالی؛ بارش برف سنگین شهرهای مختلف ایران را در بر گرفت

۲۴ دی - ۱۴ ژانویه برف و کولاک شدید بیشتر نقاط ایران را در بر گرفته و سازمان هواشناسی اقدام به صدور هشدار «نارنجی» در ۲۳ استان کرده و احتمال وقوع بهمن را داده است.

امدادگران جمعیت هلال احمر ایران هم در ۱۱ استان در حالت آماده‌باش قرار گرفتند.

به گفته پلیس راه ایران در شبانه‌روز گذشته چهار بهمن در محور چالوس سقوط کرده و این محور در حال حاضر مسدود است.

بارش برف به ویژه در استان‌های شمال غرب ایران سنگین‌تر بوده و سازمان هواشناسی ایران اعلام کرده که استان‌های گیلان، مازندران، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل، کردستان، کرمانشاه، شمال شرق خوزستان، ارتفاعات قزوین، البرز و تهران

احتمالا در روزهای آینده هم با بارش برف سنگین مواجه خواهند شد.

رویتر:

ایران محموله های نفتی به چین را متوقف کرده تا قیمت بالاتری بگیرد

به دلیل تحریم های آمریکا، چین عملاً به تنها خریدار نفت ایران تبدیل شده و ایران هم نفت خام خود را با تخفیف قابل ملاحظه ای به پالایشگاه های چینی می فروخته است. علاوه بر این مشخص نیست دسترسی ایران به درآمد حاصل از فروش نفت به چین چگونه است.

رویترز در گزارش خود به نقل از پنج دلال نفتی یا مرتبط با صنعت نفت نوشته است که ماه گذشته میلادی فروشندگان ایرانی به خریداران چینی گفتند که از تخفیفشان می کاهند و نفت خام سبک ایران در دسامبر و ژانویه را پنج یا شش دلار زیر قیمت نفت برنت خواهند فروخت
خبرگزاری رویترز در گزارشی اختصاصی با اتکا به منابع تجاری و پالایشگاهی از توقف ارسال محموله های نفتی ایران به چین خبر داده و گفته است تهران با این کار به دنبال چانه زنی و دریافت قیمتی بالاتر برای نفت خام صادراتی خود به چین است.

رویترز این توقف ارسال محموله های نفتی را «ناگهانی» خوانده و از قول یک مدیر صنعت نفت آن را «قصور» توصیف کرده است.

ایران تامین کننده ۱۰ درصد نفت خام چین است. ارزیابی ناظران صنعت نفت در ماه های گذشته این بود که صادرات نفت ایران به چین تا حدود یک و نیم میلیون بشکه در روز بالا رفته، که بیشترین مقدار از زمان بازگشت تحریم های آمریکا است.

خبرنامه شماره 143 ویژه دی ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

اخبار کوتاه اقتصادی جهان:

کاپ ۲۸؛ «ضرر» هشت تریلیون دلاری انرژی های تجدیدپذیر برای کشورهای نفت خیز

به گزارش بهرنگ تاج‌دین خبرنگار اقتصادی بی‌بی‌سی فارسی، هم‌زمان با اجلاس تغییرات اقلیمی سازمان ملل موسوم به کاپ ۲۸ در دبی، یک اندیشکده محیط زیستی هشدار داده است که رشد منابع انرژی تجدیدپذیر و کاهش تقاضا برای سوخت‌های فسیلی ظرف ۱۷ سال آینده درآمد کشورهای نفت‌خیز را جمعاً هشت تریلیون دلار یعنی هشت هزار میلیارد دلار کاهش می‌دهد. مؤسسه «کربن ترکر» در گزارشی با عنوان «دولت‌های نفتی در زوال» برآورد کرده که تلاش جهانی برای کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای و فاصله گرفتن از سوخت‌های فسیلی، ریسکی جدی برای درآمدهای ۴۰ کشور نفت‌خیز از جمله ایران است و ۲۸ تا آن‌ها ممکن است تا سال ۲۰۴۰ بیش از نیمی از درآمدشان را از دست بدهند.

هری بنهم، مشاور ارشد اندیشکده «کربن ترکر» به بی‌بی‌سی فارسی گفت: «حتی در سناریوهای متعادل هم درباره تقاضای آینده نفت، تحلیلگران مستقل مانند آژانس بین‌المللی انرژی انتظار دارند درآمد کشورهای نفت‌خیز از نفت و گاز تا سال ۲۰۴۰ نصف شود. یعنی مجموع درآمد نفتی این کشورها تا آن زمان، به جای ۱۷ تریلیون دلار، به ۹ تریلیون دلار کاهش پیدا می‌کند و کشورهای نفت‌خیزی که بودجه‌شان را بر اساس آن درآمد بالا بسته‌اند، در ۱۰ تا ۱۵ سال آینده فقط نص مشعل‌سوزی یا سوزاندن گاز زائد حاصل از استخراج نفت در سراسر کشورهای حاشیه خلیج فارس از جمله در امارات متحده عربی، میزبان بیست و هشتمین کنفرانس تغییرات اقلیمی سازمان ملل متحد (کاپ ۲۸) صورت می‌گیرد.

تحقیقات تازه نشان می‌دهد انتشار آلودگی تا صدها کیلومتر، به بدتر شدن کیفیت هوا در سراسر منطقه منجر شده است. این در شرایطی است که امارات روز پنجشنبه میزبان کنفرانس تغییرات اقلیمی سازمان ملل خواهد بود. امارات مشعل‌سوزی را ۲۰ سال پیش ممنوع اعلام کرد، اما تصاویر نشان می‌دهد با وجود خطراتی که این کار متوجه سلامتی ساکنان این کشور و کشورهای همسایه می‌کند، مشعل‌سوزی همچنان ادامه دارد.

نگرانی‌ها درباره افزایش قیمت نفت در پی حملات حوثی‌ها در دریای سرخ

با حملات حوثی‌های یمن به کشتی‌های تجاری در دریای سرخ، نگرانی‌ها درباره افزایش قیمت نفت در بازارهای جهانی افزایش یافته است. روز جمعه (۱۵ دسامبر) هر بشکه نفت برنت حدود ۷۵ دلار معامله می‌شد که دیروز (دوشنبه/ ۱۸ دسامبر) به بالای ۷۹ دلار هم رسید.

در معاملات امروز (سه‌شنبه) قیمت هر بشکه نفت برنت به زیر ۷۸ دلار رسید و فعالان بازار نفت چشم به تحولات سیاسی دوخته‌اند.

دریای سرخ یکی از مهمترین مسیرهای انتقال نفت و گاز مایع و کالا در جهان است؛ گفته می‌شود حدود ۱۲ تا ۱۵ درصد از ترافیک جهانی حمل و نقل از طریق کانال سوئز عبور می‌کند؛ کانالی که دریای سرخ را به دریای مدیترانه متصل می‌کند و کوتاه ترین مسیر حمل و نقل بین اروپا و آسیا بشمار می‌رود.

در پی حملات حوثی‌ها به کشتی‌های تجاری در دریای سرخ، چندین شرکت بین‌المللی انتقال کالا از طریق دریای سرخ را متوقف کردند یا مسیر خود را تغییر دادند.

شرکت کشتیرانی مرسک دانمارک که دومین شرکت حمل و نقل دریایی در جهان است می گوید مسیرهای دیگر نظیر «دماغه امید نیک» در جنوب آفریقا را برای انتقال کالا برگزیده است.

صندوق جهانی پول: هوش مصنوعی ۴۰ درصد از مشاغل را از میان می برد و نابرابری را افزایش می دهد

براساس ارزیابی تازه ای که از سوی صندوق بین المللی پول منتشر شده است هوش مصنوعی نزدیک به ۴۰ درصد از مشاغل در جهان را تحت تاثیر قرار خواهد داد.

کریستالینا جورجیوا مدیرکل این سازمان گفته است «دراکثریت سناریوها، هوش مصنوعی احتمالاً نابرابری را بدتر خواهد کرد.»

رشد و گسترش یکباره هوش مصنوعی باعث توجه و تمرکز به محاسن و نقائص آن شده است. خانم جورجیوا گفته است که «سیاست گذاران باید با توجه به این مشکل جلوی وخیم تر شدن تنش های اجتماعی با تکنولوژی را بگیرند.»

صندوق بین المللی پول می گوید هوش مصنوعی به احتمال زیاد حدود ۶۰ درصد مشاغل در اقتصادهای پیشرفته را تحت تاثیر قرار خواهد داد و در نیمی از این موارد، کارگران از به کار گرفتن هوش مصنوعی در جهت گسترش تولید خود بهره مند خواهند شد.

هواپیمای وزیر خارجه آمریکا به علت «نقص فنی» در سوئیس زمین گیر شد

آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا، پس از آن که هواپیمای اختصاصی او با «نقص فنی جدی» روبرو و زمین گیر شد از بازگشت به آمریکا جا ماند.

نقص فنی مربوط به هواپیمای وزیر خارجه آمریکا «نشت اکسیژن» گزارش شده است. آقای بلینکن برای حضور در نشست اقتصادی داوس راهی سوئیس شده بود.

وزارت خارجه آمریکا گفته یک هواپیمای دیگر برای بازگرداندن آقای بلینکن راهی سوئیس شده هر چند دستیاران و تیم همراه او با یک پرواز معمولی اکنون راهی واشنگتن شده‌اند.

آقای بلینکن که از زمان آغاز جنگ اسرائیل-غزه (۱۰۰ روز پیش) بارها به خاورمیانه و اروپا سفر کرده است، در داوس هم به دنبال رایزنی بر سر رساندن کمک های انسان دوستانه به غزه و آزادی گروگان‌ها بود.

هشدار درباره شوک جدید به تجارت جهانی پس از تهدیدات حوثی ها علیه کشتیرانی دریای سرخ

حوثی ها مسئولیت چند حمله به کشتی های تجاری در دریای سرخ را بر عهده گرفته اند، بعد از تهدید حوثی ها علیه کشتیرانی در دریای سرخ، نگرانی در مورد شوک جدیدی به تجارت جهانی شدت پیدا کرده است.

به گزارش **عبدل بصیر حسن از بی بی سی فارسی** کارشناسان به بی بی سی گفته اند اگر کشتی های باری مجبور شوند برای حفظ امنیت، مسیر معمول خود را تغییر دهند تا از حمله حوثی ها در دریای سرخ در امان باشند، قیمت کالاهای روزانه ممکن است به شدت افزایش پیدا کند.

کارشناسان به بی بی سی گفته اند اگر کشتی های باری مجبور شوند برای جلوگیری از مواجه شدن با حمله حوثی های یمن، مسیری را انتخاب کنند که از دریای سرخ نمی گذرد، ممکن است قیمت کالاهای روزانه مانند تلویزیون یا کفش های ورزشی افزایش پیدا کند.

شرکت های بزرگ کشتیرانی عبور بسیاری از کشتی های بزرگ باری خود از این مسیر را متوقف کرده اند. دلیل آن حملاتی بود که در تنگه باب المندب در ورودی جنوبی دریای سرخ به کشتی های تجاری رخ داد.

این مسیر در تجارت جهانی اهمیت فوق العاده ای دارد. در حال حاضر حدود ۱۲ درصد تجارت جهانی از کانال سوئز در انتهای شمالی دریای سرخ عبور می کند. این رقم شامل ۳۰ درصد از کانتینرهای جهان می شود.

خطری برای تجارت جهانی

مسیر دریانوردی بدون گذر کردن از دریای سرخ

— مسیر دریای سرخ / کانال سوئز	— مسیر «دماغه امید نیک»
۱۰ هزار مایل دریایی (۱۸,۵۲۰ کیلومتر)	۱۳,۵۰۰ مایل دریایی (۲۵,۰۰۲ کیلومتر)
۲۵,۵ روز*	۳۴ روز*

* محاسبه شده بر اساس میانگین سرعت کشتی معادل ۱۶/۴۸ گره دریایی

خبرنامه شماره 143 ویژه دی ماه 1402

فهرست مطالب: سخن ماه، اخبار کوتاه اتاق های ایران و انگلیس و بریتانیا و ایران، اخبار اقتصادی ایران و جهان، گزارش ویژه ومقاله وارده

حوثی‌های گروهی شورشی تحت حمایت ایران هستند. آن‌ها می‌گویند به کشتی‌هایی که به اسرائیل می‌روند و در تلافی عملیات نظامی اسرائیل در غزه، حمله می‌کنند. با این وجود و بنا به آنچه صاحب بعضی از کشتی‌ها گفته‌اند، این گروه به کشتی‌هایی که در این مسیر توقف نمی‌کنند هم شلیک کرده‌اند.

حوثی‌ها مسئولیت دو حمله اخیر به کشتی‌های تجاری در نزدیک باب المندب را برعهده گرفتند. یکی از این کشتی‌ها تانکر سوان آتلانتیک بود و دیگری کشتی حامل کانتینر به نام اس سی کلارا. طبق گزارش‌های امنیتی اولین کشتی با یک پهباد مورد حمله قرار گرفت و انفجاری نزدیک دومین کشتی اتفاق افتاد.

بسیاری از شرکت‌های بزرگ مانند بریتیش پترولیوم (بی پی)، شرکت او او سی آل که دفتر آن در هنگ‌کنگ است، شرکت مرسک، هاپاک لوید، ام اس سی و سی‌ام ای سی جی‌ام فعالیت‌های خود در دریای سرخ از طریق کانال سوئز را لغو کرده‌اند و یا مسیر کشتی‌ها خود را به جنوب آفریقا و دماغه امید نیک تغییر داده‌اند.

اما این تغییر مسیر، سفر کشتی‌ها را بسیار طولانی خواهد کرد.

به‌عنوان مثال سفر دریایی از خلیج فارس تا لندن از مسیر کانال سوئز حدود ۱۲۰۰۰ کیلومتر است که ۱۴ روز طول می‌کشد اما از طریق دماغه امید نیک این مسیر ۲۰۹۰۰ کیلومتر است و ۲۴ روز طول می‌کشد. این مسیر در مقایسه با کانال سوئز حدوداً ۷۵ درصد از جهت فاصله و زمان طولانی‌تر است.

گزارش ویژه:

بنا به تصمیم تحریریه و اهمیت جایزه نوبل شیمی، گزارش ویژه این شماره، به معرفی برندگان جایزه نوبل شیمی در سال جاری اختصاص داده شد. لازم به یادآوریست که خوانندگان ارجمند خبر نامه در صورت تمایل به کسب اطلاع بیشتر درمورد هریک از برندگان جایزه با بهره‌گیری از جست و جو در اینترنت می‌توانند به آن دست یابند.
تحریریه

نوبل شیمی به مخترعان نقاط کوانتومی اعطا شد

جورجینا گزارشگر علمی بی بی سی نیوز نوبل شیمی به سه دانشمندی که در توسعه آنچه به «نقاط بنا به گزارش کوانتومی» معروف است نقش داشته اند اعطا شده است.

در تلویزیون های جدید «کیوال ای دی» کریستال های ریزی وجود دارد که ذرات نانو در آنها تصویر را رنگی می کند.

از این کریستال ها همچنین به هنگام تصویربرداری پزشکی برای راهنمایی جراحان، در هدف گیری بهتر داروهای سرطان و ساخت صفحات خورشیدی استفاده می شود.

این جایزه ۸۲۴ هزار پوندی میان مونگی جی، باوندی، لوئیس ای. بروس و الکسی آی. اِکیمف تقسیم خواهد شد.

نام آنها ساعاتی پیش از آنکه به طور رسمی اعلام شود به طور تصادفی در بولتن خبری آکادمی علوم سوئد منتشر شد.